

**UCHWAŁA NR XVI.120.2015
RADY GMINY DĄBROWA CHEŁMIŃSKA
z dnia 30 grudnia 2015 r.**

W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Dąbrowa Chełmińska na lata 2016 -2020

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Dąbrowa Chełmińska na lata 2016 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowa Chełmińska.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Józef Henrich

Uzasadnienie:

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2015 r., poz.1390) w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na Gminę Dąbrowa Chełmińska obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez opracowanie i realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

„Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” Gminy Dąbrowa Chełmińska na lata 2016 – 2020, stanowiący załącznik do projektu uchwały, zwany dalej "Programem", zakłada kontynuację zadań realizowanych przez Gminę Dąbrowa Chełmińska w latach 2011-2015, określonych przez Radę Gminy Dąbrowa Chełmińska uchwałą Nr VIII /50 /11 z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015.

Program określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Przedstawia katalog działań, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Przewodniczący Rady Gminy
Józef Henrich

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA CHEŁMIŃSKA
NA LATA 2016-2020**

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp.....	3
II.	Podstawa prawna programu.....	3
III.	Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie.....	4
IV.	Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....	5
V.	Cele programu.....	8
VI.	Działanie służące realizacji programu.....	9
VII.	Realizatorzy programu.....	10

I. WSTĘP

Przemoc w rodzinie, rozumiana jako przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna lub ekonomiczna jest istotnym problemem społecznym, występującym we wszystkich grupach społecznych. Przemoc jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych osób oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego pokrzywdzone zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo-depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, a także uzależnienia.

Zgodnie z Preambułą ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. Poz. 1390) przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Natomiast Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) określa czyny zabronione, które mogą stanowić akt przemocy domowej, za które przewiduje karę pozbawienia wolności.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wśród zadań własnych gminy wymienia m.in. opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz.163 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 poz. 1286 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997r., Nr 88 poz. 553 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r. Poz. 583 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245),

III. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami doświadczającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, dzieci, osoby chore i niepełnosprawne.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez **przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.**

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- **JEST INTENCJONALNA** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- **SILY SĄ NIERÓWNOMIERNE** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy.
- **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.).
- **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

- **fizyczna** – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji.

To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media.

- **psychiczna** – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby;
- **ekonomiczna/materialna** – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny;
- **seksualna** – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt);
- **zaniedbanie** – najczęściej stosowane wobec dzieci, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granicy swoich kompetencji.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, iż w okresie od powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie tj. od listopada 2011 r. do końca listopada 2015r., w 61 rodzinach została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Procedura ta została głównie wszczęta przez przedstawicieli policji (56 rodziny) oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (4 rodzin).

Tab. nr 1 Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez poszczególne instytucje

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	od listopada 2011 r. do grudnia 2011 r.	2012r.	2013r.	2014r.	do 30.11.2015r
Pomoc społeczna	0	0	1	3	0
Policja	1	19	13	11	12

Oświata	0	0	0	0	1
Ogółem	1	19	14	14	13

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w 4 przypadkach zawiadomił Prokuraturę Rejonową o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie. Przewodniczący Zespołu w przypadku 10 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie złożył do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wnioski o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Jak wynika z danych statystycznych Komisariatu Policji Bydgoszcz - Fordon, w 2014 r. doszło do 19 interwencji domowych na terenie Gminy Dąbrowa Chełmińska, a w przypadku 36 interwencji zostało wszczęte dalsze postępowanie, w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do listopada 2015r. odnotowano 27 interwencji domowych, a w 49 przypadkach policja wszczęła dalsze postępowania, z uwagi na wystąpienie problemu przemocy w rodzinie. Z danych tych można stwierdzić, iż na przełomie ostatnich 2 lat liczba interwencji domowych jest rosnąca, a działania podejmowane przez policję na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców liczniejsze.

Tab. nr 2 Wykaz interwencji policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie

	Od listopada 2011 r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
Interwencje domowe	0	58	40	19	27
Postępowania wszczęte w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207§1kk	10	35	47	36	49

Źródło: Komisariat Policji Bydgoszcz - Fordon

Od 2012 r. w Gminie Dąbrowa Chełmińska przy zespole Interdyscyplinarnym zatrudniony jest psycholog ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Z pomocy psychologa korzystają głównie rodziny i osoby, w których toczy się procedura Niebieskiej Karty. Dane statystyczne dotyczące działalności psychologa obrazuje poniższa tabela.

Tab. nr 3 Ilość porad udzielonych przez psychologa ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
Ogólna liczba porad i konsultacji	108	200	256	372
W tym: uzależnienie od alkoholu	28	51	46	39
współuzależnienie	21	5	33	12
przemoc fizyczna i psychiczna	26	93	67	106
molestowanie seksualne	15	0	0	0
inne	18	51	110	215

Źródło: Psycholog ds. Przemocy w Rodzinie

Skalę problemu przemocy rodzinie obrazują również dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2013 i 2015 r. w przypadku 1 rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Bydgoszczy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w rodzinie (zaniedbanie, podejrzenie molestowania). W latach 2011 - 2015 Ośrodek Pomocy Społecznej w przypadku 8 rodzin występował do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o rozeznanie sytuacji małoletnich. W 2013r. pracownicy socjalni raz brali udział w czynnościach odebrania dziecka z rodziny, w związku z zagrożeniem jego zdrowia i życia, podobnie w 2014r. - sytuacja taka miała miejsce raz. W latach 2011, 2012, 2015 takich interwencji nie odnotowano.

Tab. nr 4 Działania Ośrodka Pomocy Społecznej (stan na dzień 30.11.2015r.)

	2011 r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka ogółem :	336	295	269	245	171
Zawiadomienia Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	0	0	1	0	1
Wnioski do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w związku z zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi	0	0	5	2	1
Interwencje związane z procedurą odebrania dziecka przez pracownika socjalnego	0	0	1	1	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, że przemoc w rodzinie na terenie naszej gminy jest problemem społecznym. Należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa niż wskazują na to przywołane statystyki. Osoby doznające przemocy domowej często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę problemu przemocy.

Od czasu powstania Zespołu Interdyscyplinarnego, działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie są intensywniejsze i coraz bardziej skuteczne. Ponieważ przemoc w rodzinie jest ciągle dużym problemem naszej gminy, należy zatem wzmocnić dotychczasowe działania, które powinny mieć charakter współpracy interdyscyplinarnej poszczególnych instytucji lokalnych. Efektem takiej współpracy będzie skuteczne zapobieganie, rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom.

Zasoby gminy:

Na terenie Gminy Dąbrowa Chełmińska funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałać przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt Konsultacyjny
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- świetlice dla dzieci i młodzieży.

Ponadto wiele instytucji i organizacji działających na terenie Gminy Dąbrowa Chełmińska spotyka się w codziennej działalności ze zjawiskiem przemocy i jego skutkami. Są to m.in.:

- placówki oświatowe – szkoły, przedszkola
- placówki ochrony zdrowia
- parafie

Poza gminą swoje siedziby mają również inne instytucje działające na rzecz mieszkańców naszej gminy dotkniętych przemocą, współpracujące z miejscowymi służbami pomocowymi:

- Sąd Rejonowy w Bydgoszczy
- Prokuratura Rejonowa w Bydgoszczy
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Bydgoszczy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bydgoszczy
- Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki w Bydgoszczy „BORPA”
- Stowarzyszenie „MEDAR” w Bydgoszczy
- Centrum Kultury Katolickiej „WIATRAC” w Bydgoszczy
- Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – hostel dla ofiar przemocy w rodzinie w Bydgoszczy

V CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań i postaw.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy.
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie
3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do różnych grup odbiorców.
4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

VI. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie

- 1.1 Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, GKRPA, szkół, Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej)
- 1.2 Przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, zasobach środowiska lokalnego oraz potrzebach szkoleniowych.
- 1.3 Monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanej pomocy.

2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie

- 2.1 Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat zjawiska przemocy i możliwości jej przeciwdziałania.
- 2.2 Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) o przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania pomocy.

3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców

- 3.1 Realizacja programów adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli (dotyczących m.in. konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, porozumiewania się bez przemocy, modyfikowania agresywnych zachowań, mediacji i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy),
- 3.2 Realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem wychowywania bez przemocy (warsztaty umiejętności wychowawczych, szkoły dla rodziców).

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

- 4.1. Szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w grupach roboczych,
- 4.2. Szkolenie dotyczące problemu przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych.

5. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy

- 5.1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego,
- 5.2. Realizacja procedury Niebieskiej Karty,

- 5.3. Realizacja programów pomocy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie,

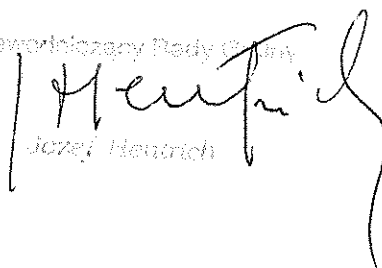
6. Częściowa ewaluacja Gminnego Programu

- 6.1. Zebranie danych od instytucji realizujących Program.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Pomioty realizujące zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców gminy (działających również poza terenem Gminy Dąbrowa Chełmińska):

1. **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,**
2. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,**
3. **Punkt Konsultacyjno-Poradniany,**
4. **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,**
5. **Policja,**
6. **Prokuratura Rejonowa,**
7. **Sąd Rejonowy,**
8. **Placówki Ochrony Zdrowia,**
9. **Miejski Ośrodek Terapii Uzależnieniom,**
10. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**
11. **Placówki Oświaty,**
12. **Świetlice dla dzieci i młodzieży,**

Przewodniczący Rady Gminy

Józef Heinrich